

OVER
B O S B R A C H Y C E R O S.

(Met twee afbeeldingen van den Schedel dezer soort)

DOOR

H. S. Pel,

Resident ter kuste van Guinea.

Dit dier, in Soedan door CLAPPERTON en DENHAM waargenomen, werd voor het eerst onder bovenstaanden naam, als zelfstandige soort, door Gray (1) aangevoerd. Gray is van meening, dat tot dezelve ook de in Abyssinië levende wilde buffel behoort, welchen RÜPPELL waargenomen, verzameld en onder den naam van Bos cafer heeft opgegeven. Gray heeft dit dier met den gewonen buffel vergeleken, maar de Heer SCHLEGEL, *de Zoogdieren*, bldz. 225, stelt het ten regte in de nabijheid van Bos cafer, en voegt er bij, dat tot deze soort, behalve de buffel van Abyssinië, waarschijnlijk ook de buffel van Angola behoort, welke door de bewoners dezer streek om zijn woest wezen algemeen gevreesd wordt. De Heer SCHLEGEL houdt dit dier tevens voor den Cataplepon der oude schrijvers, in welken men ten onregte de Antilope gnu heeft meenen te herkennen.

Een voorwerp dezer soort, van Sierra-Leone afkomstig, werd later levend naar Londen gebracht, en vervolgens aan de Menagerie van den *Jardin des plantes* verkocht, alwaar het door ROULIN (2) beschreven en afgebeeld werd.

Dit dier bewoont ook de Kust van Guinea. Daar wij intusschen niet in de gelegenheid waren, het zelf waar te nemen, en slechts twee koppen van versch gedoode voorwerpen ontvingen, zoo kunnen wij niets voegen tot de beschrijving van de uiterlijke gestalte dezer soort, door bovengenoemden geleerde gegeven, en moeten ons bepalen tot eenige opmerkingen over den schedel, vergezeld van eene korte opgaaf harer levenswijze, zoo als ons die door de inlandsche jagers werd medegedeeld.

Deze buffel nadert in vele opzigten den Kaapschen Buffel, Bos cafer; maar het schijnt, dat hij dezen in grootte niet evenaart. Zijn schedel biedt zeer opmerkelijke en standvastige onderscheiden aan. Wij willen de meest in het oogvallende in de volgende regelen opsommen. Het voorste gedeelte van den snuit is veel smaller. De neusbeenderen zijn meer dakvormig of, in

(1) Magazine of Natural history, 1837, p. 587, en Annals of natural history, II, p. 284, pl. 13.

(2) Dictionnaire universel d'hist. nat., II, p. 767.

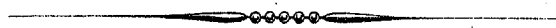
andere woorden, sterker naar de zijden afhellende. De oogkassen zijn veel minder uitpuilend. Het voorhoofd is op ver na zoo sterk niet gewelfd als bij den Kaapschen Buffel, en het achterhoofd steekt sterker vooruit. De horens bieden niet minder aanzienlijke verscheidenheden aan. Zij zijn in het algemeen minder krachtig, van boven veel vlakker en zeer verschillend gekromd. Van boven gezien, vertoonen zij zich halvemaaanvormig, en hebben in dit opzigt eenige overeenkomst met die van den gewonen buffel. Van de zijde gezien, ontwaart men, dat zij aan den wortel veel minder naar beneden gekromd zijn, dan die van den Kaapschen Buffel, dat zij vervolgens een weinig in de hoogte stijgen, en dat hun rolvormig gedeelte naar binnen en een weinig afwaarts gekromd is.

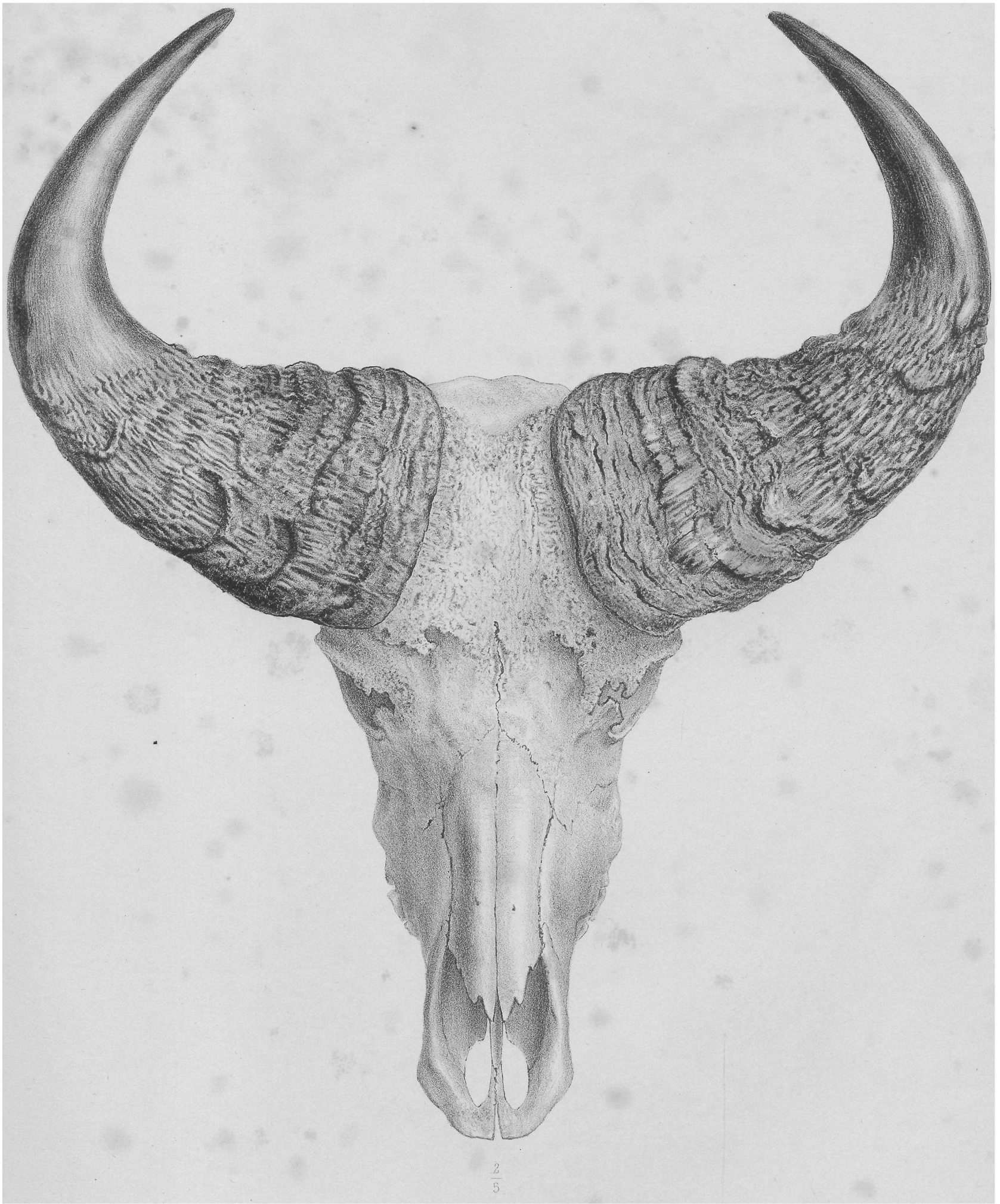
De jagt op den buffel is de gevaarlijkste, die op den luipaard niet uitgezonderd. In menigte komen zij aan de kust niet voor; echter worden zij in de omstreken van Boutry, Chama en elders van tijd tot tijd aangetroffen. Gewoonlijk zijn ze alsdan in troepen van 12 tot 14 stuks te zamen. In het digte sombere bosch vindt men hen slechts, wanneer zij zich naar eenen anderen weigrond begeven. Meer opene plaatsen, waar veel hoog gras en kleine kreupelboschjes aanwezig zijn, zijn hunne regte verblijfplaatsen. Zeer omzigtig gaan de negers in de jagt op deze dieren te werk, en dit is dan ook allernoodzakelijkst: geen woedender dier bestaat er, dan een aangeschoten buffel, en toch, het moge vreemd schijnen, begeeft zich altijd slechts één jager alleen op deze jagt. Wanneer de buffel zijnen vervolger niet in het oog krijgt, is zijn toorn veel minder. Is er een gevallen, en de jager is zoo gelukkig van zich verborgen te kunnen houden, dan bekommeren de overigen zich weinig om hunnen geschoten medegezel. Zij bezien en beruiken hem een poos, en verwijderen zich alsdan meestal met de grootste haast, als wilden zij het gevaar ontvlugten. Heeft echter de jager het ongeluk, zich te vertoonen of bemerkt te worden, dan is zijn eenige heil in de vlugt, of, indien hij er kans toe ziet hem te bereiken, in het beklimmen van een' boom, waarin hij zich voor hunne woede kan vrijwaren. Dikwijls hebben wij van voorbeelden gehoord, dat een jager gedurende den geheelen nacht zijne schuilplaats niet konde verlaten; de buffels bleven immer om den boom, waarop hij zich bevond; somtijds verwijderden zij zich eenige passen, doch keerden alsdan in de grootste woede terug; kluiten aarden werden met hunne hoornen opgeworpen; snuiven, schoppen en alle kenteekenen van toorn vertoonen zij. Dikwijls sparen zij hunne eigene gezellen niet en beginnen onderling eene vechtpartij, of koelen hunne woede op het geschotene dier zelf.

De moeilijkheid en het gevaar eener dusdanige jagt zijn dan ook de reden, dat er doorgaans weinig buffels worden geschoten. Voor den Europeaan is het ten minste zeer gewaagd, deze jagt uit te oefenen; de vlugheid en bedaardheid van den negerjager niet bezittende, zoude hij spoedig het slagtoffer van zijnen moed worden.

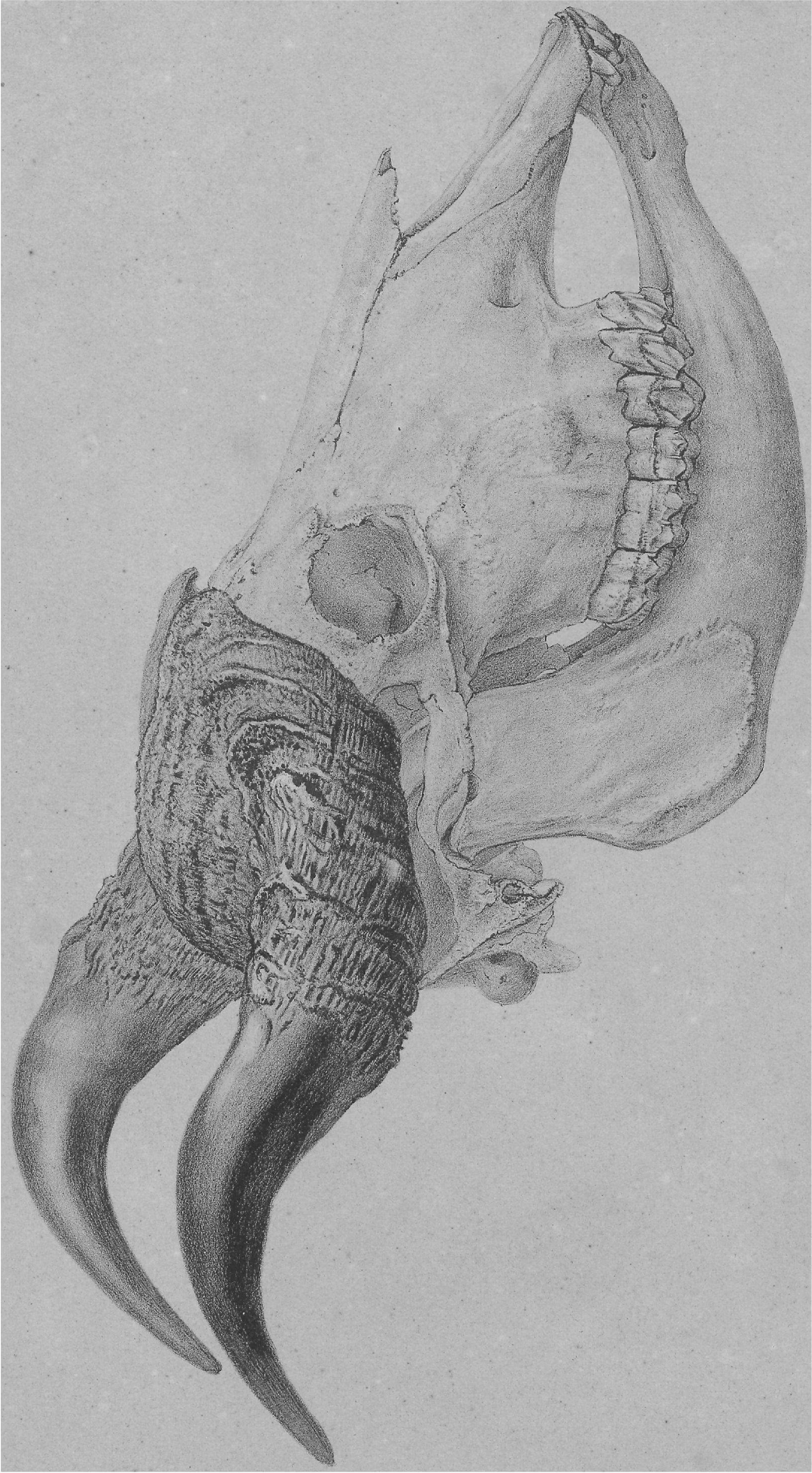
De beide afbeeldingen, welke deze weinige regelen vergezellen, stellen den fraaisten der door mij verzamelde schedels, op twee vijfden der natuurlijke grootte verkleind voor.

Ik hoop bij mijn tweede bezoek aan de Goudkust in de gelegenheid gesteld te worden, dit zeldzame dier meer in het bijzonder waar te nemen, en behoude mij alsdan voor, op hetzelfde terug te komen.

BOS BRACHYCEROS

BŪS BRACHYCEROS.